

До Дня української писемності та мови

«Рідна мова й Україна – це найдорожче, що в нас є!»

Літературно-музичне свято

Галина Аношкіна,

вчитель української мови і літератури

Оксана Ловінюкова,

вчитель музичного й образотворчого мистецтва

Новоукраїнської ЗОШ I–III ступенів № 3

Кіровоградська обл.

Мета: сприяти формуванню пошани до рідної мови, звичаїв і традицій українського народу; розвивати в учнів естетичне чуття, пізнавальну активність; виховувати національну свідомість, почуття патріотизму.

Обладнання: зала прикрашена вишитими рушниками; символи України, вислови про мову, виставка книг народознавчої тематики.

*(Звучить пісня Н. Бучинської «Моя Україна»,
сл. Ю. Рибчинського, муз. Ніколо)*

Ведучий 1. Різні в світі є країни,
Різні гори, полонини,
Різні трави, різні квіти,
А для нас усіх країна –
Найрідніша нам усім –
Це прекрасна Україна,
Нашого народу дім.

Ведучий 2. Рідний край... Починається він від
батьківського порогу, з барвінку, який ніжно стелиться
в садочку, а ще – з прадавніх коренів нашого народу.

Ведучий 1. «Любов до Батьківщини, – писав видатний педагог Василь Олександрович Сухомлинський, – неможлива без любові до рідного слова. Тільки той може осягти своїм серцем і розумом красу, велич і могутність Батьківщини, хто збагнув відтінки і пахощі рідного слова...»

Ведучий 2. Мова – великий дар природи.

Ведучий 1. Мова – найдорожче, що є в кожного народу. А тому ми не маємо права забувати рідну мову, бо ж вона – частка родоvodu рідного міста, рідного народу.

Ведучий 2. Як нема без зірок небозводу,
Як блакиті без сонця нема,
Так і мови нема без народу,
І народу без мови нема.

Ведучий 1. Гадаємо, що все призабуте відгукнеться дзвіночком у ваших душах і ми разом повернемося до самотньої творчості нашого народу, до рідного слова.

Ведучий 2. Український фольклор – справжня скарбниця мудрості, де нинішнє і прийдешнє покоління знайдуть приклади гуманності, любові до рідної землі, до рідного слова.

*(Пісня «Мова у серці народу»,
сл. та муз. Н. Красоткіної)*

Учень 1. Народ нам мудрість передав свою,
Що диха в звичаях, обрядах і повір'ях.
Тож пам'ятайте рідний оберіг,
Без пам'яті нема народу.
Примножуймо все те, що Бог для нас зберіг,
Народну мудрість – берегиню роду.

Учень 2. Не дай-бо, доле, зникнути пісням,
Що мати нам співала.
Не дай з добром забути,
З яких джерел я воду п'ю,
Щоб пам'ятати, не забути
І на якій землі стою.

Учень 3. У рідному краї і серце співає,
У рідному краї і серце безкрає,
Тут кожна травинка і кожна билінка
Вигойдують мрії на теплих вітрах.
Під вікнами мальви, в саду материнка,
Оспівані щедро в піснях.

Учень 4. Тут мамина пісня лунає і нині,
Її підхопили поля і гаї.
Її вечорами по всій Україні
Співають, співають в садах солов'ї.

Учень 5. І я припадаю до неї вустами,
І серцем вбираю, мов спраглий води,
Без рідної мови,
Без пісні,
Без мами
Збідніє, збідніє земля назавжди.

(Українська народна пісня «Розпустили кучері дівчата»)

Ведучий 1. Чарівна душа нашого народу... Завжди українця в житті супроводжувала пісня і поезія.

(Учні читають вірші про мову)

Ведучий 2. Дорогі друзі! Щасливі ми, що народилися і живемо в Україні. Тут жили наші діди-прадіди, тут корінь роду українського.

Ведучий 1. І ми повинні знати свої корені, повинні знати те, без чого не мислиться кожен народ: народні звичаї і традиції, ми повинні знати свої обереги.

*(Пісня «Немає України без калини»,
сл. та муз. М. Ведмедері)*

Ведучий 2. Багато символів має наша Україна: тополю, вербу, калину.

Ведучий 1. А ще невмирущим творінням талановитих рук українок є різноманітні вишивки.

Ведучий 2. Серед них – рушник – символ єдності сім'ї, символ любові до землі, до матусі, символ працелюбності нашого народу.

Ведучий 1. Український рушник... На ньому вишита доля мого народу. На ньому переплелися радість і біль, щастя і горе. Скільки він промовляє серцю кожного з нас. Його можна і порівняти з піснею. Без рушника, як і без пісні, не обходиться наше життя.

Ведучий 2. А мати вишивала рушники...

Думками й українськими піснями.
І слалися дорогами нитки,
І йшли по цих дорогах дні за днями.
Життя з них починалося і доля,
І зустрічі, й прощання, і розлуки,
І житні колоски на тому полі,
Де сонце гладить материні руки.

Ведучий 1. Приходять і тепер в безсонні ночі

Ті рушники, волошками розшиті,
І дивляться з них материні очі
І чорнобривці, росами умиті.

Ведучий 2. А мати вишивала рушники

Піснями про калину край дороги.
І йшли у даль життєвої стежки,
Неначе журавлі в осінню пору.

(Пісня «Рушничок», муз. та сл. І. Білик)

Ведучий 1. Слова «рушник», «мати» ніби доповнюють одне одного. Послухайте легенду.

Було це давно. Жила собі в одному селі мати і мала вона трьох синів-красенів. Горнулась мати до синів і мудрі слова їм говорила: «Сини мої, долю я вам гаптую, пам'ятайте про себе в рушниках залишу, тож бережіть їх». Багато рушників вишила мати і всі між ними розділила. А даруючи, говорила: «Голуби мої! Пам'ятайте навек прохання своєї неньки. Куди б не їхали, а рушник у дорогу беріть. Хліб у нього загортайте та інших пригощайте. Хліб на рушнику життя величає, здоров'я береже.»

Ведучий 2. Померла мати, а її слова й пам'ятають неї у рушниках залишилися і передаються від покоління до покоління.

З того часу існує звичай: проводжаючи в далеку дорогу, мати дарувала синові чи дочці рушник, щоб він зберіг їм життя, щоб швидше поверталися додому, щоб дорога була щасливою.

Ведучий 1. Рушник на стіні. Давній наш звичай. Не було жодної оселі в Україні, яку б не прикрашали рушниками. Хоч би яке убоге судилося їм життя, а все ж естетична прикраса завжди знаходила місце в помешканнях – хай то була самотня хатина вдови чи затісна багатодітна оселя, приземкувата мазанка чи багата хата – всюди палахкотіли багатством кольорів рушники.

Ведучий 2. Дивлюся мовчки на рушник,

Що мати вишивала,
І чую: гуси зняли крик,
Зозуля закувала.
Знов чорнобривці зацвіли,
Запахла рута-м'ята,
Десь тихо бджоли загули,
Всміхнулась люба мати.
І біль із серця раптом зник,
Так тепло-тепло стало.
Цілую мовчки той рушник,
Що мати вишивала.

*(«Пісня про рушник», сл. А. Малишка,
муз. П. Майбороди)*

Ведучий 1. Рідна мова вводить нас у чудовий світ мистецтва, влучних висловів, прислів'їв, приказок. Та справжня її прикраса – український гумор.

*(З'являється Стецько, робить вигляд,
що не може порухувати пальці.)*

Ведучий 2. Стецю, а тебе хто запросив? Що ти тут робиш?

Стецько. Сказали, що тут їсти давати будуть. От я і тутечки.

Ведучий 1. Ось тобі й маєш. Тобі тільки поїсти. Поглянь, краса яка навкруги. *(Оглядають кімнату.)*
(Входить Уляна. Стецько перший її побачив.)

Стецько. А ось і пригощать будуть. Зараз я наїмся. Все мені, мені *(підходить до Уляни, розглядає її з захопленням).*

Стецько. Та й патлата! *(Сміється голосно, підходить до Уляни, довго думаючи, питає.)* А що у вас варили?

Уляна *(не звертаючи на нього уваги).* Нічого!

Стецько *(довго згадуючи).* Ну!.. Ну!.. А тепер що?

Уляна. Що?

Стецько. Що?

Уляна. Що?

Стецько. Що?

Уляна. Що? Нічого!

Стецько. Брешеш-бо, як нічого! Батько казав, розпитай її обо всім. А хто її зна, об чім її розпитувати! Я усе позабував.

Уляна. Так піди до батька та й розпитай, коли позабував!

Стецько. Так він-бо добре казав, не іди, каже-говорить від неї, поки обо всім не домовишся.

Уляна. Ні об чім нам з тобою домовлятися.

Стецько. Як ні об чім, коли вже ти за мене підеш?

Уляна. Ні, голубчику, цього ніколи не буде.

Стецько. А чом не буде?

Уляна. Тим, що я за тебе не піду!

Стецько. А чом не підеш?

Уляна. Тим, що не хочу!

Стецько. Та чому не хочеш?

Уляна. Не хочу тим, що не хочу.

Стецько. Ну, тепер твоя правда. А батько казав, що ти підеш.

Уляна. Не піду.

Стецько. Ну, а батько казав: не потурай їй, поже-нихайся та пісеньки заспівай, то вона й піде. От я й заспіваю.

*На курочці пір'ячко рябое,
Любімося, серденько, обоє.
Диб, диб на село,
Кив, морг на нього.*

*Я не дівка його,
Не піду за нього.*

Ой, полола дівчина пастернак

Та сколола ніженьку на будяк.

Диб, диб на село...

Не так болить ніженька з будяка,

Ой, як болить серденько від дяка.

Диб, диб...

Ой, чия ти дівчино, чия, ти?

Чи ти вийдеш на вулицю гуляти?

Диб, диб...

Диб, диб...

Диб, диб...

А що, хороша моя пісня?

Уляна. Така точнісінько, як ти, що нічого і не второ-паш. Ось слухай, яку я тобі заспіваю. (*Співає.*)

В мене думка не така, щоб пішла я за Стецька.

Стецько стидкий, Стецько бридкий!

Цур тобі, не в'яжися, пек тобі, відчепися! Божевільний!

Не дурна я і не п'яна, щоб пішла я за Степана.

Стецько стидкий...

Лучше впасти мені з дубу, чим йти заміж за Кандзюбу.

Стецько стидкий...

Лучше мені з моста в воду, чим достатися уроду.

Стецько стидкий...

Стецько стидкий...

А що, Стецю, хороша моя пісенька?

Стецько (*довго дивиться на неї мовчки, потім рап-том крикує*). Погана! Який тебе нечистий такої навчив? Як я її розслухав, так вона дуже погана! Зачим ти її співаеш, га?

Уляна. Та я тобі й співаю, і кажу, що не люблю тебе і не піду за тебе.

Стецько. Так себто батько збрехав? Ну-ну! Ось тільки скажи йому, що він бреше, то так по пиці ляпан-ця і дасть. (*Зітхає.*) Я вже пробував.

Уляна. Так що ж? То батько твій, а то я тобі кажу, що не хочу!

Стецько. Не треба мені твого хотіння, підеш і без нього. Батько ще казав, щоб ти не дражнилась.

Уляна. А чого мені дражнитись? Я не скотина, нехай Бог милує! А щоб я пішла за тебе, то навряд. Я ж кажу, що наше сватання ще вилами по воді писане.

Стецько. Ей!.. Чи Прісько, чи Домахо, чи як тебе. Послухай та іди. Ось коли б ти вже була моя жінка та сказала б, що не хочеш за мене, то я б тобі пику побив, як мені батько часом б'є; але тепер ще не можна. Батько казав, після весілля можна жінку бити скільки хоч, а тепер не можна. Дарма! Я і подожду! А поки ще ласкою прошу: піди за мене.

Уляна (*убік*). Ну що мені з дурнем робити? Покинула б його, так мати лаятиме. Зостанусь та буду його піддурювати.

Стецько. Ой, чую, чую пахощі смачних українських вареників із сиром.

Ведучий 1. Шановні гості! Ми раді, що сьогодні в цьому залі зібралися ті, яким не байдуже майбутнє рідної мови, національної культури. І поки ми збираємося на такі свята, «наша пісня, наша дума не вмере, не загине».

Ведучий 2. Народна пісня – голос невсипущий,
Душі людської вічне відкриття.
Вона ніколи, як і хліб насущний,
Не вийде з моди суцього життя.

Ведучий 1. Бо ж нашому роду нема переводу,
А пісня єднає коріння святе.
Дай, Боже, нам віру і братню згоду
На довгі роки, на вічні віки.

(*Пісня «На щастя, на долю»,
сл. М. Ткача, муз. М. Мозгового*)

Всеукраїнська добродіна акція «Подаруй дитині радість читання!»

З 1 жовтня по 20 грудня 2014 року Укрпошта організує Всеукраїнську акцію з добродіною передплати «Подаруй дитині радість читання!». Її мета – привернути увагу громадськості до проблем дітей-сиріт в Україні та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також надати можливість вихованцям дитячих соціальних закладів читати якомога більше яскравих і цікавих видань. Закликаємо всіх небайдужих людей долучитися до цієї доброї справи. Кожен учасник акції має змогу на свій розсуд передплатити одне чи кілька вітчизняних видань (дитячої та юнацької тематики) на 2015 рік для будь-якого закладу на території України.

З детальною інформацією про акцію можна ознайомитися на сайтах ДП «Преса» чи УДППЗ «Укрпошта» або звернувшись до працівника ДП «Преса» Захарченко О.О. за тел. 044-289-78-08.

Добродіною передплату можна оформити у будь-якому поштовому відділенні або на сайті ДП «Преса» www.presa.ua